

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นการดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 2) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ดังนี้ 2.1) ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน 2.2) ตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน

มีวิธีดำเนินการวิจัยในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้สำหรับการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน การพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าประกอบและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเป็นแนวทางการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 2) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการและความจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน เป็นการสำรวจความต้องการและจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน จากผู้ที่ปฏิบัติงาน

เพื่อนำมากำหนดเป็นเนื้อหาในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการ

3) การนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาประเด็นในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พบว่าสมรรถนะที่ต้องการพัฒนามีอยู่ด้วยกัน 3 ด้าน คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี และการทำงานเป็นทีม 4) การสร้างร่างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการสร้างร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน โดยการนำผลการวิเคราะห์ความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนมากำหนดเป็นเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมและจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักสูตร มากำหนดแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ (1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (2) เนื้อหา (3) กิจกรรมการฝึกอบรม (4) การวัดและประเมินผล 5) การตรวจสอบร่างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการนำร่างหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตร โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการประเมินร่างหลักสูตร 6) การปรับปรุงร่างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการนำผลจากการประเมินร่างหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน เป็นการนำหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบร่างหลักสูตร ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำหลักสูตรที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรมให้มีความสมบูรณ์เป็นหลักสูตรฉบับจริงพร้อมนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นและต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ แนวคิดทฤษฎี ความหมาย องค์ประกอบ แนวทางการวัดและประเมินผล และจากการตอบแบบสอบถาม พบว่าสมรรถนะด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการที่ต้องการพัฒนามีด้วยกัน 3 ด้าน ได้แก่

- 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การทำงานเป็นทีม มีองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหา 3) กิจกรรมการฝึกอบรม 4) การวัดและประเมินผล

ผลการสร้างร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีองค์ประกอบของหลักสูตร 4 องค์ประกอบ สรุปได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมี 4 ข้อ ได้แก่

- 1.1 เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานด้านงานธุรการ
- 1.2 เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 1.3 เพื่อเป็นการสร้างทัศนคติและจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานในหน้าที่
- 1.4 เพื่อให้หน่วยงานที่สนใจนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านงานธุรการ

2. เนื้อหา ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วย ใช้เวลาการฝึกอบรมรวม 11 ชั่วโมง ได้แก่

2.1 หน่วยที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ จำนวน 5 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- 1) บทบาทและหน้าที่งานธุรการ 2) คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานธุรการ และ 3) แนวทางปฏิบัติงานสารบรรณและงานธุรการ

2.2 หน่วยที่ 2 การบริการที่ดี จำนวน 3 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1) เทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จ 2) ลักษณะของการให้บริการที่ดี และ 3) การสร้างความประทับใจ

2.3 หน่วยที่ 3 การทำงานเป็นทีม จำนวน 3 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1) ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม 2) ปรับเปลี่ยนความคิดการทำงานร่วมกันเป็นทีม และ 3) วิธีการลดความขัดแย้งและสร้างความสามัคคี

3. กิจกรรมการฝึกอบรม ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตาม

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยใช้วิธีการในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ดังนี้

1) การบรรยาย 2) การสาธิต 3) การระดมสมอง 4) การใช้กิจกรรมนันทนาการ 5) การเรียนรู้จากการอภิปราย และ 6) การฝึกปฏิบัติ

4. การวัดและประเมินผล ดำเนินการวัดและประเมินก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของเครื่องมือ ได้แก่

4.1 แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ งานสารบรรณและบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่งานธุรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีค่าดัชนีความสอดคล้องใช้ได้ทุกข้อ

4.2 แบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีค่าดัชนีความสอดคล้องใช้ได้ทุกข้อ

ผลการตรวจสอบร่างหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้จัดทำร่างหลักสูตรฝึกอบรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมที่ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้

มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$) และมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 นำไปใช้ได้และวิจัยได้นำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้ ปรับเนื้อหาเน้นไปในทางปฏิบัติมากขึ้นให้เหมาะสมกับผู้เข้าอบรม และการพิมพ์รูปเล่มปรับให้น่าสนใจมากขึ้น

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน

ผลจากการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น กิจกรรมการฝึกอบรมและขั้นตอนการฝึกอบรมเป็นไปได้อาจจะบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และความเหมาะสมของสื่อกับกิจกรรม ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4 ลำดับแรก คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม ในหัวข้อความเป็นไปได้ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม กิจกรรมการฝึกอบรมในหัวข้อการนำไปฝึกอบรมได้จริง และสื่อประกอบการฝึกอบรม ในหัวข้อช่วยให้กิจกรรมบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.80$) ส่วนกิจกรรมการฝึกอบรมและขั้นตอนการฝึกอบรมเป็นไปได้อาจจะบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มีความคิดเห็นไม่ต่างกันมากนัก

2.2 ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่าองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ใช้ได้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า จากการนำข้อมูลพื้นฐานมาศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์จนได้องค์ประกอบของหลักสูตร 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหา 3) กิจกรรมการฝึกอบรม 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ Tabá (1962, pp. 422–423); Nicholls (1978, p. 17); Kerr (1989, p. 16); Tyler (1989, pp. 5–6); วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, หน้า 5); บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 11); พิสนุ พงศรี (2549, หน้า 134–135); สุเมธ งามกนก (2549, หน้า 98–100); ถาดทอง ปานศุภวัชร (2550, หน้า 34); สมชาย สังข์สี (2550, หน้า 145–146) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรตามหลักวิชาการและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, หน้า 16–17); Tabá (1962, pp. 422–425); Saylor and Alexander (1981, pp. 30–39) โดยสรุปรูปแบบการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน 3) การนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาประเด็นในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 4) การสร้างร่างหลักสูตรฝึกอบรม 5) การตรวจสอบร่างหลักสูตรฝึกอบรม และ 6) การปรับปรุงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม จึงทำให้หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วนเหมาะสม สอดคล้องกันทั้งองค์ประกอบภายในและการจัดหน่วยการเรียนรู้ อีกทั้งยังได้ศึกษาข้อมูลการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการเพื่อหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ธุรการ พบว่าสมรรถนะที่ต้องการพัฒนามีอยู่ด้วยกัน 3 ด้าน จึงนำมากำหนดเป็นเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การทำงานเป็นทีม หลังจากนั้นจัดทำร่างหลักสูตรฝึกอบรม ตรวจสอบร่างหลักสูตรฝึกอบรม นำร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องอีกครั้งหนึ่ง จนได้หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้

การจัดกิจกรรมฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยยังได้นำเทคนิคการฝึกอบรมหลากหลายเทคนิคตามแนวคิดของ วีระพันธ์ แก้วรัตน์ (2553, หน้า 72-83) มาประยุกต์ใช้ คือ เทคนิคการฝึกอบรมโดยมีวิทยากรเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย โดยใช้สื่อและโสตทัศนูปกรณ์ประกอบ การสาธิต และเทคนิคการฝึกอบรมโดยเน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ได้แก่ การระดมสมอง การใช้กิจกรรมนันทนาการการเรียนรู้จากตัวอย่างและการฝึกปฏิบัติ เพื่อกระตุ้นความสนใจของ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี และทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ จิรฐา จรวงษ์ (2556, หน้า 45-46) กล่าวว่า การใช้เทคนิคการฝึกอบรมที่เหมาะสมนั้นสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่างๆ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะและทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมนั้นๆ

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ทุกประเด็นหมายความว่าองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องกันอันเนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมโดยดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการด้านหลักสูตร ได้แก่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, หน้า 16-17); Taba (1962, pp. 422-425); Saylor and Alexander (1981, pp. 30-39) ประกอบกับได้ผ่านกระบวนการหาคุณภาพตามขั้นตอนโดยเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ได้ทำการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม มีการนำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนเป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแล้วพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างเสริมความรู้ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ

ตลอดจน พัฒนาทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ เช่น บัณฑิต ตั้งประเสริฐ (2551, หน้า 51) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักจัดการวิทยุกระจายเสียง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จรินทร์ มลิณทสูต (2552, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา โดยต้นสังกัด ของสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา มณฑลยี่รา รัตนศิริวงศ์วุฒิ (2552, บทคัดย่อ) ได้พัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์สมรรถนะนักเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวิธีการวิเคราะห์ องค์ประกอบ สุกัลยา จันทรจินดา (2553, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการเรื่องการดำเนินงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ สำหรับพนักงานปฏิบัติการสถาน ประกอบการ วัลลภ พัฒนพงศ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะอาชีพ ตรีคุณ รอดเกษม (2556, หน้า 93) ได้พัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมสมรรถนะผ่านระบบออนไลน์สำหรับนักพัฒนาหลักสูตร สถาบัน ฝึกอบรมในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดอบรมกับเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนตามความต้องการ และความสนใจด้วยความสมัครใจ

1.2 ในการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมรอบที่ 2 ควรใช้วิธี Focus group หรือวิธีอื่นๆ

1.3 ด้านสถานที่ในการฝึกอบรม ควรจัดบรรยากาศของการฝึกอบรมให้ สามารถเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล

1.4 ระยะเวลาในการดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรในแต่ละหน่วย การเรียนรู้ ควรปรับให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

1.5 ถ้าจะมีการนำหลักสูตรนี้ไปใช้กับผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา นอกเหนือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบ้างภาพ ควรมีการปรับปรุงองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรฝึกอบรมให้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เข้าอบรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมสมรรถนะ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนในด้านอื่นๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญ ในงานอาชีพ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและเป็นธรรม

2.2 ควรใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ธุรการ โรงเรียนสามารถสร้างความรู้ในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรม เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรนำหลักสูตรนี้ไปทดลองใช้จริงเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของ หลักสูตรนำข้อค้นพบที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อนำไป ปรับใช้ในการส่งเสริมสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสายงานอื่นๆ

2.4 ควรนำวิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ไปใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอื่นๆ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนหรือในสถานศึกษาต่อไป